

Передплата

на «РУСЛАНА» вносить:

в Австрії:

на цілий рік . . . 12 р. ав.
на пів року . . . 6 р. ав.
на чверть року . . . 3 р. ав.
на місяць . . . 1 р. ав.

За границею:

на цілий рік . . . 20 рублів
або 40 франків
на пів року . . . 10 рублів
або 20 франків
Поодинокое число по 8 кр. ав.

РУСЛАН

«Вирвеш ми очи і душу ми вирвеш: а не возьмеш милости і віри не возьмеш,
бо руске ми сердце і віра руска.» — З Русланових псалмів М. Шашкевича.

Виходить у Львові що дня крім неділь і руских свята с год. 5-й пополудни.

Редация, администрация і експедиция «Руслана» під ч. 9 ул. Коперника. — Експедиция місцева в Агенції Ляндовского в пассажі Гавсмана.

Рукописи звертає ся лише на попередне застереженя. — Рекламациі неопечатані вільні від порта. — Оголошеня звичайні приймають ся по ціні 10 кр. від стрічки, а в «Надісланім» 20 кр. від стрічки. Подяки і приватні донесеня по 15 кр. від стрічки.

Мова руска в галицких судах.

(До відомости наших парламентарних послів.)

Перед кількома днями деякі польські газети а між ними «високополітичний» Przegąd оголосив orbi et urbi, що президент львівської апеляції др. Тхуржніцкий видав розпоряджене до всіх судів, щоби в переписках з рускими урядами парохіяльними уживали виключно рускої мови і фонетичної правописи. На спростоване не треба було довго ждати, бо вже другої днини той сам Przegąd помістив спростоване президента на основі §. 19. Сего спростованя можна було й надіятись, бо відома річ, — що на тім полі президент апеляції не має права видавати яких небудь розпорядків, а хіба тільки повинен допильновувати, щоби підвладні суди точно сповняли закони і розпорядки видані центральними властями.

Ціла та днешня катка повстала найправдоподібніше ось з якої нагоди. Суд повітовий у В. відніс ся в справі карній до уряду парохіяльного в П. з просьбою виставити для одного обвиненого свідочтво моральности, стилізуючи свою відозву в мові польській, однак святик Л. відозву звернув жадаючи, щоби єї написано в мові рускій, в котрій дотичний уряд парохіяльний уряде. Згаданий святик був до сего зовсім управлений, бо існує розпорядок ц. к. міністерств справ внутрішних, просвіти, судівництва, скарбу, торговлі, рільництва і оборони краєвої та публичного безпеченства з 5-го червня ч. 2354 В. з. д. зглядом мови урядової в Галичині і Володимирії враз з кн. Краківским, виданий на підставі найвисшої постанови з 4-го червня 1869 (котрою заводиться мова польська яко урядова в ц. к. судах галицких), де в §. 5. читаємо таке: «Істнуючі приписи що до кореспонденцій властей урядів і судів із сторонами, з властями недержавними, корпораціями і громадами обовязують на дальше і їх розпорядок (що до мови польської яко урядової в ц. к. судах) не нарушує. Тим чином отже зовсім не нарушено «істнуючих приписів» а саме розпорядку ц. к. міністерства судівництва з 9-го липня 1860 ч. 10340, оголошеного рескриптом президента (Стройновского) львівського ц. к. висшого суду з 12-го липня 1860 ч. 1844, подаючого до відомости всім судам і прокураторіям державним, що в окрузі львівського ц. к. висшого суду краєвою мовою краєвою є мова руска і польська. Там між иншим сказано: «Всі власти судові суть обовязані в разі службових зносин з сторонами уживати лише мови тим сторонам зрозумілої а то так при устних розправах, як також в письменних відповідях. Та постанова обовязує всі галицкі власти судові і то що до відповідей, оречень, постанов, завідомлень, завізвань, поручень і т. и.» Справа отже зовсім ясна. Суд однак у В. не будучи певним чи так іменно належить розуміти повисні розпорядки, відніс ся до апеляції з запитанем, а апеляция сейчас відповіла, що існують повисше зацитовані розпорядки, на основі котрих до руских урядів парохіяльних треба писати по руски.

Не треба й казати, що суд у В. зараз зладив відозву до уряду парохіяльного в П. по руски і о. Л. негаячись прислав свідочтво моральности.

В повисше наведеном конкретнім случаю оправдалось те, що ми заедно повторяємо, а іменно, що не тільки власти але й ми дуже багато винні, що признані нашій мові права не виконують ся. Наколи-б ми частійше так робили, як о. Л. з П., то власти судові певне не запитували-б апеляції о інформацію. Vigilantibus jura!

На жаль ми сего не робимо. В дечім виробляємо собі самі практику, котрою понижаємо рідну нашу мову. На пр. приказано вправді, щоби метрики вести в латинській мові, але наші святики пішли в інтерпретації сего приказу так далеко, що навіть свідочтва хрещеня, вінчання і смерти, — як небудь вони не суть відписями (соріа-ми) а тільки витягами з метрик — виставляють також майже виключно в мові латинській. Длячого се робить ся? А роблять се й найбільші наші горлачі... Вміємо також відсилати урядові друки з причини, що вони вистачані правописию фонетичною, а виповняємо всякі «Wykazy staty-tyczne», між тим коли їх відсилаючи, змусили-б ми присилати нам сі викази в рускій мові. Кричимо на упосліджене нашої мови, а преспокійно приймаємо польські книжочки податкові, книжочки до побираня конгруй і т. и.

Всякі власти очевидно користають з нашого шкаралупництва. І то навіть тепер, в часі горячих дебат языкових у віденським парламенті! Кілька таких случаїв занотуємо тут до відомости наших парламентарних послів і до використання в найближшій будучности.

В наслідок заведеня нової процедури судової, списуванє протоколу при судових розправах є тепер відмінне від давнійшого і має инше значінє. Користаючи з сего деякі суди повітові починають виробляти собі тую практику, що при розправах устних на позов, внесений в мові рускій, списують тепер (чого давнійше не бувало) протокол в мові польській опираючись на тім, що після теперішних постанов такий протокол є внутрішнім урядованем, для котрого приписана мова польська. Така інтерпретація зовсім хибна, бо коли-б се було правдою, то з якої рації те, що є ніби тільки внутрішнім урядованем, має підписувати інтересована сторона чи єї повномічник або заступець. Ми отже не можемо допускати, щоби така практика вдомашнювалася, а навпаки повинні жадати від міністра судівництва в дорозі інтерпеляції як найскоршого поученя підвладних судів східно-галицких.

Існує вправді рескрипт міністерства судівництва з дня 9. червня 1890 ч. 6033 що до вписів до книг ґрунтових, коли дотичне поданє гіпотечне внесено в рускій мові. Сказано там таке: «Міністерство судівництва не може узнати за згідну з істнуючими нормами практику судів, котрі вписи до книг ґрунтових уважають за справу внутрішньої служби і кажуть їх все переводити в польській мові, хоч би поданє внесено в мові рускій. Рескриптом з 7. лютого 1880 ч. 1056 заявило ц. к. міні-

стерство судівництва, що розпорядок з 5. червня 1869 ч. 2354 мову книг ґрунтових полишив зовсім ненарушено і що для книги ґрунтовой все обовязують тоті приписи (normative Bestimmungen), котрі наказують судам — свої рішеня (Erledigungen) в такий мові видавати, якої сторона уживає в своїм поданю і якої уживати має право і котра то мова після §. 102 закона гіпотечного і §§. 5 і 9 рескрипту з 12. січня 1872 ч. 5 В. з. д. — незмінено до книги ґрунтовой увійти мусить». Як небудь о тім рескрипті повідомив президент Канне (23. червня 1891 ч. 4984 презид.) всі суди колегіяльні, повітові і мійско-делеговані повітові Галичини східної «до приміненя», — мимо те деякі суди повітові зовсім «не приміняють ся» до него і видаючи резолюції табулярні рускою мовою, вписують до книг ґрунтових по польски, мимо що дотична грамота і поданє вистачані зглядно внесені в рускій мові. Се чинять на поданя адвокатів, нотарів і навіть тов. асекур. «Дністер», в часах, коли у Відні веде ся дебата языкова і з рускої сторони ставлять ся языкові внесеня на законне управленє відносин языкових в Галичині... Серед тих обставин звісна сегорічна резолюция сойму краєвого, в полагодженю проекту языкового п. Вахнянина, звиваюча власти, щоби і «далі» берегли розпорядженя видані в користь рускої мови, виглядає на справдепні кпини.

Президент апеляції рескриптом з 15. падолиста 1895 ч. 10083 презид. поручив президіям судовим і начальництвам судів повітових постаратись о таблиці орієнтаційні в середині будинків судових в мові рускій правописию фонетичною. Суди повітові а також окружні (н. пр. станиславський) не робили собі нічого з того порученя так, що п. Вахнянин мусів сего року ставити в соймі дотичну інтерпеляцию. Комісар правительственный відповів 16. лютого с. р., що львівська апеляция видала знов до судів поручене, щоби дотичний рескрипт був рішучо (!) виповнений в найкоротшій часі, причім заявив що і президія ц. к. краєвої Дирекції скарбу видала зарядженє, щоби на льокалях занятих урядами і властями скарбовими уміщено написи і в рускій мові, а де того не зроблено, президія зарядить се в найближшій будуччині. Хоч від повисшої відповіді правит. комісара за кілька днів мине три місяці, однак ані львівська апеляция не видала доси поновного порученя, ані президія ц. к. краєвої Дирекції скарбу видно нічого не зарядила, бо по деяких судах повітових нема й доси написів орієнтаційних в рускій мові, помимо що інструктори і ревізори апеляційні приїздили на інспекцію, а про написи рускі на льокалях занятих урядами і властями скарбовими — вже й не казати.

Повисші факти подаємо не задля здемаскованя інспірованих кореспондентів всяких «Przegąd-ів», «Słow-a Polsk-ого» і т. и., котрі в щоденних кореспонденціях з Відня товчуть своїй публиці, що «kwestya językowa w Galicyi nie potrzebuje żadnego ustawowego uporządkowania», бо ніби то все є в порядку, — але

до відомости наших парламентарних послів, щоби в як найкоротшій часі поставили дотичну інтерпеляцію і мали матеріал до дискусії язикової.

Спільний бюджет.

Спільний бюджет, предложений делегациям, виказує в 1899 р. загальний видаток в сумі 167,175.940 злр. с 5,990.915 злр. більше від тогорічного бюджету. По потрученю спільних доходів в сумі 2,797.558 злр. лишає ся загальна сума до покриття 164,378.382 злр. Надвижки управи цлової преліміновані в квоті 57,139.530 злр. с. в. о 3,540.640 вище від минулого року.

На міністерство заграничних справ преліміновано 4,142.200 злр. (о 129.300 злр. більше); на міністерство війни 157,966.122 злр. (о 5,870.034 злр. більше). З тої суми припадає 129,907.848 злр. як звичайний видаток на військо, а 11,217.014 злр. як надзвичайний. На маринарку припадає звичайний видаток в сумі 11,095.260 злр. надзвичайний 5,746.000 злр. Видатки військові зросли від минулого року взагалі о 3,510.034 злр., на маринарку о 236.000 злр. Видаток netto на Босну і Герцеговину вносить 3,479.000 злр., меньше 10.000 злр. від тогорічного.

На теплу вечеру для войска преліміновано 853.000.

Загальні збори тов. „Дністер“.

(Кінець.)

На внесенє дрв Кормоша ухвалили збори, число членів Ради надзираючої маючих ся вибрати на найближших загальних зборах має стати як давніше 18.

З порядку денного наступили інтерпеляції: О. Онцикевич запитував що до забезпечення агентів на старі літа і жадав, щоби агентам визначено сталу платню і не відбирано агенцій кожної хвилі.

П. Рибіцький звернув ся з представленням до Дирекції, щоби розширити круг ділання «Дністра» на забезпечення житеві та градові і щоби громади діставали на знаряди для сторожій огневих.

Др. Кулачковський відповів обширно, що Дирекція і Рада надзираюча вже застановляли ся над забезпеченнями градовими, однак зібрані де тепер матеріали є недостаточні, бо на квестіонар товариства, розісланий агентам і делегатам всіх громад, прийшли відповіді лише з 900 громад, а часть відповіді неточних. Вирочім справа не є пекуча, бо забезпечення градові приймає і від членів інших товариств, «Австрійський Фенікс» і «Меридіональ». Що до відділу житєвого — то товариство від початку взяло заступство Краківського товариства, за що має провізію. Дирекція при помочи обіжників старала ся заінтересувати селян забезпеченнями житєвими і ввєднала у Краківського товариства, що оно вступні кошти знизило для селян на 1 зр.; мимо того мало селян асекурує ся і навіть вже з забезпечених перестали деякі платити. А як довго селяни наші не приступлять громадно до забезпечень житєвих, так довго не можна приступити до заснованя власного товариства житєвого. — Що до датків для сторожій огневих, то Дирекція робить, що може; з того титулу видала в р. 1897 на прибори ратункові і яко нагороду за ратунок 887 зр.

В справі забезпечення агентів на старість і вироблення їм сталої заплати пояснив др. Кулачковський, що як всюди так і в «Дністрі» відношенє агента до товариства полягає на умові і агент за свою роботу дістає провізію. Сли агент чесно працює, то ему агенцію не відберуть. Сталої платні не може товариство давати, бо привдані агентом члени можуть перестати забезпечати ся. В случаях гідних увзгляднення або в хоробі приходить дирекція в поміч агентам, уділяючи їм завдатків на провізію. Провізію своєю можуть агенти уживати на оплату забезпечень житєвих і в той спосіб забезпечити ся на старість. Поясненя ті прийняли збори до відомости.

Коли ніхто більше не жадав голосу, а порядок денний був вичерпаний, подякував предсідатель членам за участь і заквив загальні збори о годині пів до 2-ої з полудня.

Пополудни відбули ся загальні збори то-

вариства взаімного кредиту «Дністер» при участі 26 членів.

По відчитаню д-ром. Федаком протоколу з попередних загальних зборів а також замкнення рахунків за рік 1897 — протокол і замкнення рахунків прийнято без дебати.

Опісля радник Волод. Ганкевич відчитав справозданє комісії ревізійної, котре наводить, що сума активів вносить 327.720 корон 97 сотиків, сума пасивів 323.071 корон 19 сот., а чиста надвижка 4.649 корон 78 сотн. Сума резервового фонду вносить 1980 кор. 94 сот. — Справозданє комісії прийнято до відомости і уділено Дирекції абсолюториюм.

Прийнято також ухвалу що до розділу чистого зиску, котра так звучить: З чистого зиску припадає до фонду резервового відповідно до § 15. статута 10% т. в. сума 464 кор. 98 сот. Дальше вносимо признати: а) титулом 6% дивіденди від уділів по мысли § 16. статута суму 1.505 кор. 92 сот. при чім зауважає ся, що на цілу дивіденду мають право уділи вплачені по день 31 грудня 1896 в сумі 18.982 кор. 46 сот. на $\frac{1}{2}$ дивіденди уділи вплачені в часі від 1. січня до 30. червня 11.233 кор. 41 сот., на $\frac{1}{4}$ дивіденди уділи вплачені в часі від 1. липня до 30. вересня 1897 р. 2330 кор. 54 сот. решта уділів зложених по дни 1. жовтня 1897 р. 4.285 кор. 92 сот., не має права до дивіденди за 1897; в) яко винагороду для 2 вибраних Директорів суму 800 кор., а г) 3 членів комісії ревізійної 150 кор., д) на публичні добродійні цілі до розпорядимости Ради 1.640 кор., а е) на побільшенє спеціальної резерви страт решту 88 кор. 88 сот.

По ухваленю статута емеритального для урядників товариства закінчено збори.

Рада державна.

Кінець засіданя з 6. мая. П. Кайзер (нім. стор. люд.) говорив, що сли в загальні якась річ має мати резульат, то найлучшою дорогою до того є, щоби за тою справою уняв ся один з членів польського Кола. В тім случаю думаємо собі: імовірно спекуляція хоче знесеня збіжевого цла. Знаємо прецінь, що Поляки стоять під командою п. Яворського, а знаємо також, що значить те прозвище і многи інших там, де розходить ся о інтерес. Слиби справді належало ся обавляти голодової нужди... Соціялісти: Она вже є! (Запереченя). П. Кайзер: ми самі не противили би ся тому, щоби для привозу зробити полекіні. Бернер: Нужда голодова вже є! Голоси: Де? Бернер: переконаєте ся доперва, коли попливе кров! Голоси: Нонсенс! Фрази! Соціялісти: Народови доскулює голод! Шотсволь (антисем.): Ви перше его підюджуєте! Бернер: хороший заступник робітників! Шотсволь: Лучший від вас, пане! Довший час треває крик і заколот. П. Кайзер дійшовши з тяжкою бідю до голосу кінчить заявою, що противить ся знесеню збіжевого цла. П. Шайхер (антисем.): Дивує мене тільки, що соціал-демократи за тим встоюють ся. П. Ресель (соціаліст) знесенє цла належить до нашої програми. Шайхер: А в нашій програмі нема того, щоби жижди ставали міліонерами, а хлопці убожіли! Ресель: Ви не знаєте неурожаїв тільки жидів! Шайхер: Робить так, як роблено в середних віках з пекарами. Забираймо ся остро до людей, що так роблять! Дашинський: Але не до робітників! Шайхер: Ідїть пане на біржу, а пересвідчите ся, що на сто там присутних є 99 жидів. Дашинський: Соціалдемократи не піднесли ціни збіжа: Шайхер: Але боронять тих, котрі підносять ціни. Ви довжні взяти ся з нами до правительства, щоби викинуло з краю тих людей, котрі роблять дорожно. Між вами сидить Феркавф, що походить з того народу, котрий так особлившу славу добув собі з давен-давна в збіжевій торговлі. Маємо жидів збіжевих, свинських, кінських (сьміх) — у всіх великих галузях торговлі є виключно жид. Коли однак жидам рве ся, тоді починають говорити: хороша нам держава! Мусимо знести цло, бо жид є сонцем, коло котрого все обертає ся. Боронім нашого продукующего населеня і не журім ся тим, чого бажають спекулянти для визиску.

Наступило много фактичних спростовань.

Тітінгер з Черновець: В бесіді, котру щотільки чулисьмо, а котрої кожний неупереджений мусів встидати ся (сьміх) з тої причини, що називає ся товаришем пп. Грегоріа і Шайхера — в тій бесіді забавло ся п. Грегоріови робити закиди одній части австрійського стану судейского, що вірно і чесно служить державі і з пожитком для держави, — спеціально по причині їх віроіповіданя, тим нужденнійші... П. Гесман (антисем.): Жиде, не так безлично! Бельоглявек: Не боїть ся, бо хоронить его посольска ненарушимість! Тітінгер: закиди тим нужденнійші, що атаковані не можуть самі тут боронити ся. П. Грегоріі сказав: «Маємо нині те нещастє, що много жидів є судьями!» Грегоріі: Справедливо! Тітінгер: сказав дальше: «Жид повідомляє своїх соплеменників. Читайте всякі справозданя з розправ судових, а пересвідчите ся, що жид знає вже наперед, що стане ся слідующего дня.» П. Грегоріі: Се є фактом! Тітінгер: «Коли міністер підпише акт — а тут повинна бути урядова тайна — завтра вже голосять жидівські дневники.» Антисеміти: Алеж се все правда! Тітінгер: Ясно і недвозначно обжаловано жидівських судій о зломанє службової присяги, нарушенє урядової тайни, о найнужденнійші поступки... Грегоріі: Не бажаємо жидівських урядників. Австрия повинна жидів прогнати. Та галайстра, то наше нещастє, — то наред опустів (крик).

Білинський: П. Кайзерови сподобало ся зневажити польске Коло і его предсідателя. Кожний член польського Кола має обовязок боронити чести Кола, а я, яко заступник предсідателя тим більше. Ся однак справа не робить мені приятности, хоть видержу з найострійшим тоном. Відтак відчитав сей уступ з бесіди п. Кайзера, в котрім робив згадані закиди. — «Мушу, — сказав бесідник, — запротестувати з обуренєм против кельги, котрий хоть молодший, важить ся так говорити против старшого колеги. О скільки ходить о ціле польске Коло а в звязи з тим о справу так звану usque ad finem (слідство при краху 1895) маю право говорити о тій справі длятого, бо тоді ту справу розслідував я. Коло польске хотіло справу довести до кінця, але щож мало зробити, сли правительство відмовило актив слідчій комісії. Чіпайте ся тих, котрі може мали в руках виясненє, але нам его не дали, — а не польске Коло.

Роблять Колу закид, що внесенє поставив жид. В польскім Колі не питають ся перше о віроіповіданє, але о вартість внесеня. Коло польске навіть в суперечности з своїми аграрними змаганями поставило внесенє, бо оно відповідає намірам галицького сойму і зважає на нужду в Галичині. (Оплески з польских лав). П. Гесман: Не входжу в інсинуації Тітінгера, досить що не раз а сто разів оголошували дневники вісти о процесі карнім раньше, чим обжалованому доручено зрішенє. Сего не заперчить і Тітінгер, а мимо сего має мідяне чоло виступати з простацькими прозвищами.

П. Кайзер: Я не є приклонником брутального способу говореня, то польске Коло держить ся такого поступованя в ділах. Ми протестуємо, мов би парламентарні звичаї зборювали клубови, мимо тяжких обжаловань, заряджувати доходженя також із своєї сторони. Я засідаючи в комісії дістав запевненє від Яворського, що справу польске Коло буде слідити usque ad finem. Я поставив внесенє зажадати актив від правительства. Комісія згодилася, бо знала, що правительство сего не зробить. То не в порядку, сли Яворський занимає таке високе становиско в парламенті. Не перечу сему. Сли справді має такий вплив, то було би для него легко вистарати ся о акти.

П. Гіретмаєр: О се польскі лайдаки! П. Вайгель: Стули писк! П. Гіретмаєр: Скажїть мені пане, чи ви вже дістали коли пощочину? П. Вайгель: Ти варт зі дві! Дам тобі їх а навіть і більше, безвстиднику! Великий крик. П. Гіретмаєр: На се не могу згодити ся! П. Прохаска: От маєте ніжний тон польского Кола! П. Вайгель: Не позволю зневажати мого народу! Оклики на лівиді: Самі зачалисьте! П. Кайзер: Но, тепер вже нема потреби говорити о ніжности польского Кола, сли его визначнійший посол кличе: «Стули писк! В дневниках подавано в своїм часі іме-

на людей, котрих обходила справа usque ad finem. Ми тої справи не промовчимо. Особливого поважання для Яворського тут в Палаті нема, а привайменьше на лівці. Лівця має для него тільки ганьбу за те, що прикликав поліцію.

П. Грегорі: Є хвилі, в котрих треба повдержати ся, хоть рука свербить. Перед хвилею польскій жид зневажив мене тут простакватим прозвищем. Кого кусає, сей чухрає ся (сьміхи). Побачите, що завтра того польського жидка будуть хвалити жидівска праса яко оборонцю судейського стану. Мене зовсім не обходить чи то праса жидівска, чи який иньшій жид мене зневажає, чи пес на мене гавкає (сьміх на лавах антисемітів). П. Бельоглявек: Знаменито, те собі занотує жидівска праса.

На тім перервано засіданє, почім заявив президент, що письменно повідомить послів о слідуючім засіданю.

Вісти політичні.

Експ. Намістник Галичини, гр. Пинівський, був 8. мая на авдієнції у цїсаря. — Вчєра відкрито торжественно залізницю міську довкола Відня. Цїсар всїв до поїзду і переїхав ся до Гейлігенштаду. Численно зібрана публіка витала цїсаря з великим одушевленєм.

«Słowo Polskie» провірює в виданю з 10. мая, що парламентарна більшість вже не існує. Бар. Діпавлі — каже — перекинув ся рішучо в сторону лівці. Орган сей догадає ся, що точка тяжести пересунула ся тим самим на сторону німецького централізму і що внутрішня політика гр. Туна піде в тім напрямі. Можливе вправді, що сконсолідована лівця яко неодноцільна скоро розібе ся, але становище правіці не піднесе ся вже. Поляки, звязані з Чехами, найшли ся поза більшістю. — Згадуючи про завив кс. Стояловського, щоби славянські послы державної ради сполучили ся в славянську Gemeinbürgschaft, «Słowo Pol-kie» дає раду Стояловському, щоби він передовсім управилив свої відносини до польського «Кола», а відтак аж фантазував про солідарність славянську. Завиву Стояловського не можна брати серію.

Орган д-ра Енгля, голови чєского клубу, «Нас Podripsy» накликає Молодочехів до безпроволючного скликаня віча сторонництва молодочєского з огляду на непевну ситуацію. Чєхи мусять під теперішню хвилю піднести на ново свою державноуправну програму і зійти з дороги опортуністичної політики.

«Vaterland» приносить вість, мов-то опат Карльон і Діпавлі вже помирили ся в своїх поглядах на справу язикову і що в наслідок сего весь клуб католицких людвців буде допомагати ся знесеню розпоряджень бар. Гавча. Вість ся видає ся нам досить неімовірна.

«Politik» кпить собі з «Галічаніна» за статю, в котрій орган Маркова ударив на кв. Санигу за те, що він радить Полякам витривати в союзї з Чехами. Якжеж — питає «Politik» — розуміти «Галічаніна», що давнійше називав Поляків зрадниками Славян за те, що они беззастанно ішли з Німцями, а нині сварить на них за те, що они ідуть солідарно з Славянами? Суперечність сю годї инакше витолкувати як тим, що «Галічанів» в ненависти своїй до Поляків сам не знає, що пише.

Вибори до Француского парламенту майже покінчені. До поведілка пополудни звисний вибір 566 послів. Вибрано 193 рєпубликанів. В 181 округах відбудуть ся тіснійші вибори, але є надїя, що рєпубликанці яко сторонництво правительственне вийдуть побідонсно. О 581 мандатів посольських старало ся понад 2.000 кандидатів.

Новинки.

— Ювілейні віча. Народне віче в Щирци устроє полїтичне товариство повітєве «Селяньска

Рада» у Львові дня 17-го мая з такою програмою: О годинї 10 рано богослужєне в церкві міській. О годинї 11. рано отворєнє віча а відтак:

1) реферат про знесенє панщини і положєне Русинів в 1848 році; 2) доробок Русинів за 50 літ; 3) начерк праці Русинів в найблизшій будучности; 4) внесєня участників віча. — Руска Рада в Сокалі скликує народне віче на день 17-го мая. Наперед відправить ся богослужєне в церкві св. Николая, а відтак о 12-тій годинї на цєгольни п. Гериновича отворєнє віча з такою програмою: 1) реферат о народнім відродженю; 2) реферат о знесеню панщини; 3) реферат о наших жаданях національних, політичних і економічних; 6) внесєня участників віча. — Руска Рада в Раві скликує дня 16-го мая народне віче на площі коло церкви з промовама і рефератами: о відродженю галицької Руси під панованєм Габсбургів і о правах конституційних в Австрії. Перед вічем о 10-ій годинї рано відправить ся благодарственне богослужєне і папахіда за бл. п. цїсаря Фердинанда. — Руска Рада в Жовкві скликує дня 17-го мая народне віче з слідуючою програмою: 1) Вступне слово; 2) реферат о панщині; 3) реферат о виборах до Ради повітєвої; 4) реферат о політичнім положєню; 5) внесєня і інтерєляції. Перед вічем торжественно богослужєне в виницькій церкві.

— О станї засївів у всхідній Галичинї пише господарска газета Rohnik: Донесєня які надїслано до комітету господарского товариства з першої половини цьвітня зі всхідної части краю, звучать майже однаково. З усіх сторін пишуть, що озимини вийшли з-під сїгу цілком добре, однак вогка і студєна пора в марті і цьвітні сильно їх ушкодила. Взагалі можна замітити, що засїви озимого збіжа вчасні добре представляють ся, пізні о многогірше, особливо пізнійші жита. Оцінюють н. пр. в Перемишльщинї страту на 1/6 в пшениці, а на 1/4 в житї. Також ріжниця в родї землі не є без впливу на стан засївів. Доносять н. пр. з околиць Красного, що озимини на глинах і глинках добрі, натомість на иньших землях злі або мірні, особливо жито. Ріпки вийшли досить слабо, в Перемишльщинї виגיбла четверта часть. Миши появляють ся місяцями, але як доси не в великій силї; доносять о них з Коломиїщини і з Поділя (з Терєбовлі) В сухих охрєстностях розпочали ся весняні завіви і роботи на двірєких лавах вже при кінці марта, в часї кількох послїдних днів, однак вскорі треба було роботу понехати, так що она розпочала ся наново аж коло половини цьвітня.

— Музикально-декламаторскій вечєрок відбудє ся в Жовкві дня 17-го мая в сали жовківської рускої Ради з такою програмою: 1) «Третий Май» слова Устияновича, музика Левицького, виконає мішаний хор виницьких читальників; 2) «Народне сьвято днес» деклямація; 3) «Щастє нам Боже» виконає мішаний хор виницьких читальників; 4) «Панські жарти», уривок з поеми Івана Франка, деклямація старого діда; 5) «Яко сват», комедія в 4 відєлонах Ісидора Трємбицького. Закінчить коломийка при бенгальскім освітленю. Чистий дохід з представлєня призначений на отворєне фондаций для Рускої Бурси ремісничо-промислової.

— Руско-народний театр в Терєбовлі виставить в сїм тижнї: в второк 10. мая «Нещасне коханнє», в четєр 12. мая «Cavalleria rusticana» і «Заручини по смерті», в суботу 14. мая «Муж з конкурсу», нова комедія в 5. актах Л. Лопатинського; в недїлю 15. мая «До Бразилїї!» народний образ з еміграційного руху в 4 актах Л. Лопатинського.

— «Велике радикальне віче» скликує радикальний комітет селян збаражского, тернопільского і скалатского повіту дня 14-го мая до Тарасівки (пів милї від Збаража), на тім вічу, що відбудє ся в будинку посла Дмитра Остапчука, буде між иньшими бесїда о тім, якого нам радикального треба вибрати посла до ради державної. Віче зачнє ся о 1-ій годинї з полудня.

— Загальні конститууючі Збори членів освятелїв філій товариства «Просьвіти» в Сокалі відбудуть ся дня 17-го мая о 2-ій годинї по полудни з такою програмою: 1) Вступне слово; 2) вписи членів приступаючих; 3) вибір сімох членів видїлу трєх заступників; 4) вибір голови; 5) внески членів.

— Замах на митрополита. В Вольо в Тєссалїї напали турецкі жовніри з ножами на грецького митрополита в часї, коли той відправляв богослужєне. Злочинників арештовано і віддано в руки поліції. Митрополит вийшов ціло, бо зібрана в церкві публіка недопустила до виконаня замаху і оборонила церковного достоянника.

— Дрібні вісти. Президент окружного суду в Новім Санчи Юліян Таласєвич іменованій радником висшого суду краєвого у Львові. — Цїсар удїлив з власних фондів для погорільців в Тисмениці 2000 зр. запомоги. — Тадея Гєдройця, що обїкрав недавно філію Банку гіпотєчного в Тернополї, засудив тамошний суд на 8 місяців тяжкої вязниці. — Дня 5 мая в Іодловї ударив грім тамошнього управителя дібр Ростішевського і убив на місци. — В ночі з дня 4-го на 5-го мая в Соснівци в фабриці рур і котлів вибух пожар і наробив значної шкоди. Фабрика належить до акційного товариства Фіцнера і Гампнера. — Поїзд, що їхав з Парижа до Базилїї стрїнув ся під стацією Фулен з поїздом почтовим, наслідком чого 3 особи убиті а 10 ранєних. — В копальни вугля під Авір наслідком нещасливого випадку убило ся 5 гірників, що спускали ся віндою до копальні, кількох є тяжко ранєних. — Стрийскій суд присяглих засудив оноді робітника Бориславского на пять днів арешту за ворохобництво в часї останній кампанї виборчої. — На стації залізничій в Мильшовицях на Буковинї низший урядник залізничий Кароль Пуцлєхєр зарізав в ночі ножєм машинїсту Зрубєвича. Причина убийства невєсна.

— Померли: А малія з Хрущєвських Чикалюкова, жена пароха в Терпилівці, дня 7. мая в 55. році житя. — Ришард Руськовский, один з найліпших артистів драматичних театру гр. Скарбка у Львові дня 11. мая в 43 році житя.

Телеграми.

Відєнь, 10. мая. Пос. др. Ебенгох іменованій маршалком горішно-австрійского соїму.

Відєнь, 10. мая. Радник вис. суду краєвого у Львові, К. Місінський одержав ордер залізної корони III. кляси. Палата панів збере ся 16. мая, щоби одобрити цїсарське розпорядженє, що до удїленя запомог потерпївшим від тогорічного неврожаю. Міністер торговлі Бернрайтер залишив дальші перєговори з угорским правительством, що до хвилєвого знесеня мита привозового від збіжа в границї Австрії. Щєпанїк винайшов телефон без дротів. Перші проби повелись.

Пєшт, 10. мая. (Телеграма „Руслана“) Вчєра рознесла ся в кругах делегаций вість, що становище гр. Голуховского дуже захитанє, що він в останне будє заступати ресор загранічної політики та що наслідником єго будє Каляй. Причиною уступлєня гр. Голуховского мала би бути справа крєтенєска і теперішна війна іспаньско-американська.

Пєшт, 10. мая. Гр. Голуховскій відкрив перше засіданє делегаций. Бар. Гельфєрт обняв президою яко найстарший віком. Націонал Кінман заявив, що єго сторонництво возьме участь в нарадах лише під услївєм, що се не будє мати впливу на договор з Угорщиною. До сєй заяви приступив Пергєльт в імені поступовців і Аксман в імені антисемітів. Президентом вибрано 43 голосами Яворского, віцепрезидентом гр. Фєтера. Яворскій в промові своїй зазначив, що делегация подбає про армію і маринарку але лише в границях господарки державної, котра сєго року мусїла подати поміч діткнєним тогорічним неврожаєм. Річ свою закінчив Яворскій желаньями для цїсаря по причинї ювілейного року єго панованя. Гр. Голуховскій зложив на стіл президії правительственні предложеня. Вибрано бюджетову комісію, верифікаційну і пєтиційну. Предсідатєлем бюджетової комісії вибрано бар. Хлюмецького. Комісія ся збере ся в четєр по експозє гр. Голуховского. Цїсар приймє делегацию в сєреду. Угорска делегация вибрала президентом Кольомана Сєля, заступником Юл. Саварого. Сєля в промові зазначив, що Австрия, ведучи від 30 літ мирну політику, бажає з всіми державами удержати приязні відносини. Угорщина остане ся вірною тридержавному союзю. Она готова понєсти тягарі на удержанє відповідної сили збройної. Річ свою закінчив Сєль окликом в чєсть короля.

Рим, 10. мая. В Медіолянї, Неаполю, Болонїї, Падві і других місцевостях тривають розрухи.

Атини, 10. мая. Вчєра виконано в Навплїї кару смерти на Кардіїм і Георгїсї.

Олій рибячий в двох родах: **жовтий** одноразово дестильований, незвичайно додатно ділаючий против зафлєгмлєня, остроти крові, недокровности, золотухи і т. д.; **білий**, приятнійший від попередного, двократно чищений і дестильований. Можна набути в бутильках по 60 і 80 кр.

Головний склад в аптиці 161 153—2
Жигм. Рукєра
 під „Срібним Орлом“ у Львові.

Розклад їзди поїздів залізничних обов'язуючий від 1-го мая 1898.

(Приїзд і відїзд поданий після часу середно-європейского).

Петербург, 10. мая. Командантом пристани Артура іменованій адмірал Штарк.

Нью-Йорк, 10. мая. Провідник повстанців Гомес наміряє ударити на Гаванну. Американський панцирник Цінцінати з ескадри Сампсона затопив ся в часї бурі на Атлантику.

Мадрид, 10. мая. Становище Сагасті дуже захитане. В кабінетї розстрій. Міністер війни і маринарки виступають проти Сагасті. Президент парламенту радить королеві усунути Сагасту, а покликати Гамазаса. І тут розійшлась вість про воєнну стрічу фльоти іспанської з американською на водах антильських на північ від Гаїті. Близпих даних нема. Провінція не успокоїлась. В Лінарес прийшло до кровавого бою межі бунтовниками а жандармами. Дванацять осіб убито, кільканадцять ранено. Ворохобники завняли ратуш і склад зброї. Рівнож і в Кадиксі і Мартаї прийшло до забурень.

Вешінгтон, 10. мая. Президент Мек Кінлі подав до відомости конгресу урядово вість про довершену побіду фльоти американської в заливі Манїллі на Филипинах. Девея іменував контр-адміралом. Мек Кінлі надїє ся, що побіда під Манїлею причинить ся до прискореня мира. Органїзация війск сухопутних продовжає ся. Доси змобілізовано 40.000 охотників. Враз з правильним війском сили воєнні Америки будуть вносити 50.000 людей. Війска ті призначені в часті на Кубу, в часті на Филиппини. На Кубі віднесли повстанці під проводом Гомеса малі побіди. Фльота іспанська (17 кораблів) явилась на водах антильських на північ від острова Гаїті. Розійшлась вість, що 9. мая чути було сильну канонаду на північних берегах Куби.

Поїзд		до Львова	Поїзд		зі Львова
посп.	особ.		посп.	особ.	
приходить о годині			відходить о годині		
1:50	6:45	з Іцкан (Галацу, Ясс) Сучави	6:00	до Підволочиск, Бродів з год. двірця	
	7:30	" Зимної води від $\frac{3}{5}$ до $\frac{11}{10}$ влучно	6:05	" Іцкан (Букарешту, Ясс, Галацу)	
	7:40	" Янова	6:15	" Підволочиск, Бродів з дв. Підзамча	
	7:50	" Тернополя і Бродів на дворець Підзамче.	8:35	" Кракова (Відня, Берліна)	
	7:55	" Сокала і Рави рускої	8:50	" Варшави	
	8:05	" Лавочного (Пешту) Калуша, Стрия	9:15	" Сколього від $\frac{10}{7}$ до $\frac{21}{8}$ вл.	
	8:15	" Тернополя і Бродів на дворець головний.	9:25	" Янова	
	9:05	" Кракова від $\frac{15}{6}$ до $\frac{15}{6}$ влучно	1:55	" Підволочиск, Бродів з дв. головного	
	10:35	" Іцкан, Сучави	2:08	" з дв. Підзамче	
	10:45	" Ярослава, Любачева	9:55	" Белзця, Рави рускої. Сокала	
	1:01	" Янова	10:55	" Іцкан, Сопова, Бергомету, Сучави	
1:30	—	" Кракова (Відня, Берліна, Вороцлава)	12:05	" Янова від $\frac{1}{5}$ до $\frac{15}{6}$ тільки в нед. і сьв.	
	1:40	" Сколього, Стрия (Гребенова в. $\frac{10}{7}$ до $\frac{21}{8}$)	2:15	" Брухович від $\frac{8}{5}$ до $\frac{11}{6}$	
1:50	—	" Іцкан (Букарешту, Галацу, Ясс) Сучави	2:40	" Іцкан (Ясс, Букарешту)	
2:15	—	" Підволочиск (Кіева, Одеси) на дв. Підз.	2:50	" Кракова (Відня, Берліна)	
2:30	—	" на дв. гол.	3:00	" Стрия, Сколього тільки від $\frac{1}{5}$ до $\frac{30}{6}$	
	5:00	" Козови, Бродів на дв. Підз.	3:11	" Янова	
	5:25	" на дв. гол.	3:16	" Зимної води тільки від $\frac{8}{5}$ до $\frac{11}{6}$ вл.	
	5:40	" Іцкан, Сучави	3:26	" Брухович	
	5:55	" Сокала, Белзця і Любачева	4:55	" Ярослава, Самбора через Перемишль	
Ніч			Ніч		
5:10	3:04	з Підволочиск, Козови, Грималова на Підз.	4:10	до Кракова (Відня, Берліна, М. Ляборч)	
	3:30	" на дв. головний	5:20	" Лавочного (Мункача, Пешту) Борислава	
	6:10	" Кракова (Відня)	6:20	" Янова від $\frac{1}{5}$ до $\frac{15}{6}$ тільки в нед. і сьв.	
	7:57	" Янова від $\frac{1}{6}$ до $\frac{16}{6}$ і від $\frac{16}{6}$ до $\frac{30}{6}$ щодень	6:30	" Іцкан, Радівців, Кімполонга Сучави	
	8:12	" від $\frac{1}{6}$ до $\frac{15}{6}$ вл. тільки в неділю і сьвята	6:40	" Кракова (Відня, Берліна, Варшави)	
	8:31	" Брухович тільки від $\frac{8}{5}$ до $\frac{30}{6}$ і від $\frac{16}{6}$ до $\frac{11}{6}$	6:55	" Тернополя з двірця головного	
	—	" від $\frac{1}{7}$ до $\frac{15}{6}$ влучно	7:00	" Лавочного (Мункача, Пешту)	
	8:53	" Янова від $\frac{1}{6}$ до $\frac{15}{6}$ тільки в будні дни	7:10	" Сокала, Рави рускої	
8:45	9:10	" Кракова (Відня, Берліна, Варшави)	7:15	" Тернополя з двірця Підзамче	
9:39	—	" Підволочиск, Бродів на двор. Підзамче	8:40	" Янова від $\frac{1}{6}$ до $\frac{30}{6}$ і $\frac{16}{6}$ до $\frac{30}{6}$ вл.	
9:45	—	" Іцкан, (Букарешту, Ясс, Галацу, Сучави)		" щодень. від $\frac{1}{6}$ до $\frac{15}{6}$ в нед. і сьвята	
9:55	—	" Підволочиск, Бродів на дв. головний	10:05	" Іцкан (Ясс, Галацу) Сучави	
	10:30	" Лавочного (Пешту) Хирова, Борислава	11:00	" Підволочиск, Бродів з дв. головного	
	12:15	" Сколього, Калуша, Борислава	11:27	" з дв. Підзамче	

ЗАМІТКА: Пору нічна числеть ся від 6 години вечером до 5 години 59 мінут рано. Час середно-європейский різнить ся від часу львівського о 36 мінут, а іменно: 12 год. часу середно-європейского = 12 год. 36 мін. часу львівського. — Бюро інформаційне ц. к. зал. держ (Львів, ул. Третього мая, готель Імперяль) уділяє пояснень в справах залізничних, продає білети всякого рода і розклади їзди.

Рік заснованя 1892.

ТОВАРИСТВО ВЗАЇМНИХ ОБЕЗПЕЧЕНЬ

„ДНІСТЕРЪ“

перше і одинокє руске Товариство асекураційне, припоручене Всч. Духовенству і всім вірним Впресов. Митроп. і Преосв. Еп. **Ординариатам** всіх трех епархій. обезпечає будинки, уряджене домашнє, скот, господарскі знаряди, збіже в зерні і соломі. сіно в стогах і будинках против шнід **огневих.**

»Дністеръ« вступив в 6-тий рік своєї діяльності з збільшеними фондами гваранційними, котрих стан з днем 31-го грудня 1897 вивосить:

Фонд резервовий .	73.874 зр. 47 кр.	} 176.143 зр. 87 кр.
Резерва премій .	52.269 „ 40 „	
Фонд основний .	50.000 „ — „	

Виплачені шноди до кінця 1897 року 430.100 зр. 42 кр. Тарифи »Дністра« дуже умірковані. услія обезпечень користні, а шноди ліквідують ся безпроблемно. Поліси »Дністра« приймає Банк красвий при **пожичках гіпотечних.**

На жите можна обезпечитись через »Дністеръ« в Товаристві взаїмних обезпечень в Кракові, котре дає найкористнійші услія, представляє своїми фондами найбільшу гваранцію і видає поліси і квіти в рускїм язичі.

Товариство взаїмного кредиту »Дністеръ«, стоваришене з обмеженою порукою, уділяє **пожички за оплатою $5\frac{1}{2}\%$ і 1% додатку на кошта адміністраційні** за інтабуляцією або порукою двох відповідних ручителїв, до сплати в ратах на 3 до 10 літ і приймає вкладки до оцентованя від членів і третих осіб по $4\frac{1}{2}\%$. Удїл членський вивосить 25 зр., вписове 1 зр. Членом бути і **пожичку дістати може тільки член обезпечений в »Дністрѣ«.** Інформації уділяє Дирекція листовно.

Зголошеня о удїленя агенцій в окрестностях і де нема близько агентів »Дністра«, приймає ся.

Львів, ринок ч. 10. (дім »Просвїти«).

Всілякі

КУПОНИ

і

вильосовані

цінні папери

виплачує без потрученя провізії або коштїв

Контора виміни

1 ц. к. упр. гал. акц.

БАНКУ

Гіпотечного

Контора виміни і відділ депозитовий перенесені до льокалю партерового в будинку банковім.

Дмитро Затурский

порукає свою

робітню обуви мужескої, жіночої і для дітїй

у Львові, улица Коперника ч. 5.

Виріб тревалий і елегантний. Ціни умірені. Замовленя з провінцій залагоджує відворотною почтою.

140 35—140

1000

тукот цигаретових за 1 зр. порукає фабрика тукот

АНТОНІНИ МАЗУРКЕВИЧ

у Львові, улица Галицька число 12.

Замавляючим 5.000 тукото разом опакowane і відсилка franco.

РОБІТНЯ СУКОНЬ ДАМСКИХ

Емїлії Соколовскої

у Львові, Ринок ч. 29., 1. п.

приймає ласкаві замовленя і виконує їх густовно і по приступних цінах. 9-104

НАУКУ КРОЮ уділяє в особних годинах.

Замісцеві панночки приймає на помешканє.

АНТІН ПІЗУНЬСКИЙ

Львів, Академічна 12.

Богато заосмотрений на кожний сезон

Магазин конфекції дамскої

порукає завсїгди наймоднійші Сукні до проходу, Костюми ранні, Матини Шляфроки, Пенюари, Блюзки, Сорочки, Гальки з наймоднійших материялів, дешевше ніж деінде.

151 36—47

ПРАВДА

ілюстроване письмо для руск ого народу під редакцією С. Кульчицкого

виходить у Львові тижнево кожної пятниці.

Буде подавати поезії, повісти, житєписи з портретами, поучаючі статї з історії, письменства, господарства, промислу, вісти про читальні, вісти політичні і суспільні. Крім того буде містити часть забавну.

Передплата: В Австрії річно 4 р. піврічно 2 р. чвертьрічно 1 р. За границєю річно 8 рубл. піврічно 4 рубл.

Редакция, адміністрация і експедиция

Львів, ул. Собісчина ч. 5. Б.